

BOEKBESPREKING

Fortschritte der Zoologie, Band 18, Lieferung 2, 1967. 130 Seiten, 17 Abb. Redaktion: Gerhard Czihak. Gustav Fischer Verlag-Stuttgart. Kart DM 35. Der Bezug dieser Lieferung verpflichtet zur Abnahme des gesamten Bandes.

Het is de lezers bekend, dat de *Fortschritte der Zoologie* telkens geheel verschillende onderwerpen behandelen, zodat het voor één zoöloog onmogelijk is deze deskundig te bespreken. De bedoeling van deze bespreking is dan ook eenvoudig de aandacht te vestigen op de behandelde themata, die, wat de literatuur verwerking betreft, altijd up to date zijn.

1. *Morphologie und Entwicklungsgeschichte der Cheliceraten. Entwicklung, Anatomie und Histologie der Milben (Acari)* von Roland Legendre (Montpellier). Mit 9 Abbildungen.

Elke nieuwe bijdrage over mijten (Acari) is welkom, omdat deze een belangrijke rol spelen in de levende natuur, hetzij als ziekteverwekkers of ziekteoverdragers hetzij als indicatoren van het microklimaat. Dit laatste aspect is tegenwoordig wel het belangrijkste.

Aan de embryonale ontwikkeling van de mijten is tot nu toe nog weinig aandacht geschonken, reden, waarom de schrijver deze ontwikkeling aan de hand van enkele voorbeelden uitvoerig beschrijft. Dan volgen de hoofdstukken over de anatomie en de histologie.

2. *Populationsgenetik (Teil I. Drosophila)* von Dieter Sperlich (Wien). In Band 13 heeft Mainx de literatuur over de populatiegenetica van de jaren 1959 en 1960 besproken, en in aansluiting hieraan is nu de literatuur van 1961-1965 aan de beurt, maar alleen van werken, die handelen over het geslacht *Drosophila*, terwijl in de naaste toekomst de literatuur over de bij andere dieren verwerkte gegevens zal besproken worden. Toch mene men niet, dat de *Drosophila*-publicaties nu geïsoleerd komen te staan. Integendeel zij worden geplaatst in het licht van de gegevens van elders, zoals uit de uitvoerige literatuurlijst — 12 bladzijden kleine druk — blijkt.

3. *Atemgaswechsel der Säugetiere und der Vögel.*

4. *Wärmtehaushalt der Säugetiere und der Vögel*, beide geschreven door Prof. Wittke van de Freie Universität Berlin.

In no. 3 bespreekt de schrijver alleen de publicaties van de laatste drie jaren, en ook hieruit heeft hij nog een keuze moeten maken. Is het misschien aan deze keuze te wijten, dat in de literatuurlijst geen enkele Nederlandse fysioloog te vinden is?

In het tweede artikel (no. 4) bespreekt de schrijver de warmteregeling bij zoogdieren en vogels, die, zoals wij weten, homoiotherm zijn. Het feit, dat zij de lichaamstemperatuur bij de wisselende temperatuur van de omgeving op een bepaald niveau kunnen houden, veronderstelt dat de stofwisselingsprocessen een grote reactiesnelheid bezitten. Dit alles berust op een veelzijdig regulatiemechanisme. Dit artikel tracht een keuze te maken uit de vele publicaties, die in de laatste jaren (1961-1965) hebben plaats gevonden om onze kennis van de temperatuurregeling te vergroten. Bijzonder interessant, ook voor niet-fysiologen, is het hoofdstuk over de

hibernatie of winterslaap, die wij vooral aantreffen bij vleermuizen, buideldieren en knaagdieren. Wanneer deze toestand in de zomer optreedt spreekt men van aestivatie.

K.

Buiten bij de vogels. Een vogelboek voor iedereen door Engelhard de Witt. Tekeningen van Rein Stuurman. 179 bladz. Uit. A. G. Schoonderkeek, Laren, 1967. Geb. f 6,50.

Wanneer Jac P. Thijssse bij het eerste verschijnen van dit boek zegt: „De schrijver van dit boek heeft zijn vogels beschouwd in verband met landschap en jaargetijde en beide gelukkig geschetst met waardige bijstand van de talentvolle illustrator”, dan is dat meer waard dan welke bespreking ook. Ik acht mij dan ook volkomen hiervan ontslagen en wil alleen iets zeggen over de inhoud.

De schrijver van dit boek, dat bestemd is voor beginners, behandelt 40 vogels, maar dan wel zo uitvoerig, dat vrij wel geen enkele wetenswaardigheid omtrent levensgewoonten en verspreidingsgebied voor de lezers verborgen blijft. De boeiende levendige verteltrant zal voor hen, die dit boek aanschaffen, stellig een grote verrassing zijn. Ook de gevorderde ornitholoog zal dit boek met vrucht en plezier lezen.

Het boek is keurig uitgegeven in soepele band.

K.

Mineralen en gesteenten in kleur, in de serie Mous-sault's Natuurgidsen; Amsterdam, 1966; f 9,50.

Deze oorspronkelijke tweede uitgave, waarvan de deense vertaling door twee nederlandse specialisten van het Rijksmuseum voor Geologie en Mineralogie is bewerkt, is ook of misschien wel juist voor nederlandse lezers zeer welkom. Een groot deel van de nederlandse zwerfstenen immers is van noordelijke herkomst.

Het boekje bestaat uit twee delen. In een „Algemene inleiding” vinden we hoofdstukjes over mineralen, met algemene gegevens over kristallen, splijt- en breukvlakken, chemische samenstellingen enz. en over gesteenten met een beschrijving van de eigenschappen en het ontstaan van sedimenten, stollingsgesteenten en metamorfe gesteenten.

In het hoofdstuk „Beschrijvingen” worden 68 min of meer bekende mineralen behandeld aan de hand van 158 afbeeldingen, gevolgd door een bespreking van 34 verschillende gesteentesoorten met 109 afbeeldingen. Deze afbeeldingen vallen op door hun fraaie kleuren. Talrijk zijn de gegevens omtrent het eventuele voorkomen van verschillende gesteenten als zwerfsteen in onze noordelijke afzettingen en omtrent het gebruik in bekende gebouwen en (of) monumenten.

Een kort hoofdstuk met elementaire gegevens omtrent de bouw en samenstelling van elementen en mineralen besluit dit zeer aantrekkelijke boekje. Een alfabetisch register vergemakkelijkt het gebruik.

DGM.